

ACADEMIA DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
INSTITUTUL DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE „A. D. XENOPOL” IAȘI

ARHEOLOGIA MOLDOVEI

XI

UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA”
IAȘI, 1987

COMITETUL DE REDACȚIE

MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, *redactor responsabil*
VIRGIL MIHĂILESCU-BÎRLIBA, *secretar de redacție* ;
ALEXANDRU ANDRONIC, VASILE CHIRICA, ADRIAN
C. FLORESCU, ION IONIȚĂ, VICTOR SPINEI,
DAN GH. TEODOR, *membri*.

Desenele ce ilustrează prezentul volum au fost executate de către
Waltraud Delibaș și Emilia Platon-Drumea. Fotografiile s-au efectuat
în laboratorul foto al Universității „Al. I. Cuza” Iași.

The Archaeology of Moldavia
XI

Археология Молдовы
XI

INSTITUTUL DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE „A. D. XENOPOL”
Bd. Karl Marx, 15
6600 Iași

SUMAR

60 DE ANI DE LA APARIȚIA LUCRĂRII „GETICA“ A LUI VASILE PÂRVAN

MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, <i>Metalurgia bronzului la tracii din spațiul carpato-dunăreano-pontic în opera lui Vasile Pârvan</i>	11
ALEXANDRU VULPE, <i>Arta aurului la tracii nordici în concepția lui Vasile Pârvan</i>	21
ADRIANA STOIA, <i>Metalurgia fierului la tracii în opera lui Vasile Pârvan</i>	27
MIHAIL VASILESCU, <i>Tracii și eposul homeric în opera lui Vasile Pârvan</i>	33
ATTILA LÁSZLÓ, <i>Cimcrienii în opera lui Vasile Pârvan</i>	41

STUDII ȘI MATERIALE

GUY RACHET, <i>L'arrivée des Indo-Européens en Grèce et en Asie Antérieure</i>	51
SILVIA TEODOR, <i>Cercetările arheologice de la Ciurea, județul Iași</i>	65
SILVIU SANIE, <i>Cetățuia geto-dacică de la Barboși (I)</i>	103
VIOREL BUTNARIU, <i>Monedele romane postauréliene în teritoriile carpato-dunăreano-pontice (anii 275 — 491). I. Perioada 275—324</i>	113
DAN GH. TEODOR, <i>Așezarea feudală timpurie de la Epureni — Vaslui</i>	141
RODICA POPOVICI, <i>Cercetări arheologice în așezarea rurală medievală Mălești (secolele XIV—XVII)</i>	169

NOTE

CORNELIA-MAGDA MANTU, <i>Descoperiri arheologice la Mălușteni (jud. Vaslui)</i>	191
MARINA ROMANOVSKAJA, <i>Așezarea de la Ulmi. Săpăturile din anul 1960</i>	207
OCTAVIAN LIVIU ȘOVAN, <i>Un mormânt cu medalioane romane de sticlă din necropola de la Mihălășeni (jud. Botoșani)</i>	227
RUXANDRA MAXIM-ALAIBA, <i>Două morminte turanice tirzii de la Banca</i>	235

CERCETĂRI INTERDISCIPLINARE

VALERIA DUMISTRĂCEL și CORNELIA-MAGDA MANTU, <i>Un sistem automat de prelucrare a datelor bibliografice în arheologie</i>	241
DAN BOTEZATU, PETRU CANTEMIR și GEORGETA MIU, <i>Observații antropologice asupra materialului osteologic uman de la Trifești (jud. Iași), datînd din perioada feudală timpurie (secolele XIII—XIV c.n.)</i>	247

- SERGIU HAIMOVICI și ION COJOCARU, *Studiul materialelor paleofaunistice din unele așezări feudale rurale din Moldova* 259

RECENZII

- DAN MONAH, ȘTEFAN CUCOȘ, *Așezările culturii Cucuteni din România*, Editura Junimea, Iași, 1985, 198 p., 4 hărți, 16 planșe (Vasile Chirica) 267
- WITOLD HENSEL, SARUNAS MILISAUSKAS, *Excavations of Neolithic and Early Bronze Age Sites in South-Eastern Poland*, Narodowy Iminia Ossolinskich Wydawictwo Polskiej Akademii Nauk, 1985, Warszawa, 117 p. (Cornelia-Magda Mantu) 268
- * * * *Eneolit SSSR*, Izdatel'stvo „Nauka”, Moskva, 1982, 360 p. + 6 pl. color (în text) (Alexandru Andronic și Nicolae Ursulescu) 269
- IVAN PAVLU, MARIE ZÁPOTOCKÁ, *Bylany*, Katalog, Secke A, dil. 1, Aú, ČSAV, Praha, 1983, 293 p., 2 hărți (Cornelia-Magda Mantu) 271
- * * * *Pamiętnik Muzeum Miedzi*, Okregowe Muzeum Miedzi w Legnicy, Wydawnictwa towarzystwa przyjaciół nauk w Legnicy, tom I, Legnica, 1982, 271 p. (Mircea Petrescu-Dîmbovița) 272
- TIBERIU BADER, *Die Fibeln in Rumänien* (Prähistorische Bronzefunde, Abt. XIV, Bd. 6), C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München, 1983, VIII + 144 p. + 62 pl. (Attila László) 273
- TIBOR KEMENCZEI, *Die Spätbronzezeit Nordostungarns*. Mit 220 Tafeln und 30 Abbildungen, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1984, 208 p. (Archaeologia Hungarica, Series Nova, LI) (Attila László) 274
- * * * *Vestițiile rupestre din Munții Buzăului*, Arhivele Statului Buzău, Buzău, 1980, 86 p. (Cornelia-Magda Mantu) 276
- * * * *Revue Numismatique*, VIe série, tome XXVI, 1984, 315 p. și 16 pl. (Dumitru Ioniță) 277
- WOLFGANG LESCHHORN, „Gründer der Stadt.“ *Studien zu einem politisch-religiösen Phänomen der griechischen Geschichte*, Paltingenesia, XX, Franz Steiner Verlag Wiesbaden GMBH, Stuttgart, 1984 (Virgil Mihăilescu-Bîrliba) 279
- MICHAEL H. CRAWFORD, *Coinage & Money under the Roman Republic. Italy & the Mediterranean Economy*, Methuen & Co Ltd., London, 1985, XXV + 355 p. (Virgil Mihăilescu-Bîrliba) 279
- A. A. NUDEL'MAN, *Očerki istorij monetnogo obraščenja v Dnestrovsko-Prutskom regione*, „Știința”, Chișinău, 1985, 182 p. (Virgil Mihăilescu-Bîrliba) 281
- DAN GH. TEODOR : *Civilizația romanică la est de Carpați în secolele V—VII e.n. Așezarea de la Botoșana-Suceava*, Ed. Academiei R. S. România, București, 1984, 78 p. + 49 pl. și *Continuitatea populației autohtone la est de Carpați. Așezările din secolele VI—XI e.n. de la Dodești—Vaslui*, Ed. Junimea, Iași, 1984, 148 p. (Ioan Mitrea) 282

VIATA ȘTIINȚIFICĂ

- VASILE CHIRICA, *Colocviul internațional „Aurignacianul și gravettianul (Perigordianul) în cadrul lor ecologic”*, Cracovia și Nitra, 15—21 septembrie 1980 285
- MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, *Reuniunea Consiliului Permanent al Uniunii Internaționale de Științe Pre- și Protoistorice (București, 3—6 septembrie 1984)* 286
- ION IONIȚĂ, *Simpozionul internațional de arheologie de la Biate Blota (Pommerania)* 287

MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, <i>Sesiunea științifică cu tema : „Cultura Cucuteni în context european” (Iași, 24—28 septembrie 1984)</i>	288
VIRGIL MIHĂILESCU-BÎRLIBA, <i>Stagiu de documentare în R. F. Germania</i>	290
VICTOR SPINEI, <i>Călătorie de documentare științifică în R. D. Germană (1985)</i>	291
DAN GH. TEODOR, <i>Al V-lea Congres Internațional de arheologie slavă — Kiev, 18-26 septembrie 1985</i>	292
ION IONIȚĂ, <i>O nouă călătorie de studii în R. F. Germania</i>	293
MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, <i>Principalele probleme de istorie veche și arheologie la cel de-al XVI-lea Congres Internațional de Științe Istorice de la Stuttgart (august 1985)</i>	293
VASILE CHIRICA, <i>Colocviul „Geneza și evoluția culturilor paleolitice pe teritoriul României”</i>	295
CORNELIA-MAGDA MANTU, <i>Simpozionul „Metode moderne de datare în arheologie” de la Nové Vozokany</i>	296

C R O N I C Ă

<i>Profesorul Mircea Petrescu-Dîmbovița la 70 de ani (Dan Gh. Teodor)</i>	301
---	-----

O B I T U A R I A

IUDITA WINKLER	303
AUREL BUZILĂ	306

<i>SUMARUL VOLUMELOR I — X (Valeria Dumistrăcel)</i>	309
--	-----

<i>LISTA ABREVIERILOR</i>	315
-------------------------------------	-----

SOMMAIRE

60 ANNÉES DEPUIS L'APPARITION DE L'OUVRAGE „GETICA“ PAR VASILE PÂRVAN

MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, <i>La métallurgie du bronze chez les Thraces de l'espace carpato-danubiano-pontique dans l'oeuvre de Vasile Pârvan</i>	11
ALEXANDRU VULPE, <i>Die Goldschmiedekunst bei den Nordthrakern in der Auffassung Vasile Pârvan's</i>	21
ADRIANA STOIA, <i>La métallurgie du fer chez les Thraces dans l'oeuvre de Vasile Pârvan</i>	27
MIHAIL VASILESCU, <i>Les Thraces et les épopées homériques dans l'oeuvre de Vasile Pârvan</i>	33
ATTILA LÁSZLÓ, <i>Les cimmériens dans l'oeuvre de Vasile Pârvan</i>	41

ÉTUDES ET MATÉRIAUX

GUY RACHET, <i>L'arrivée des Indo-Européens en Grèce et en Asie Antérieure</i>	51
SILVIA TEODOR, <i>Les recherches archéologiques de Ciurea, district Iași</i>	65
SILVIU SANIE, <i>La citadelle géto-dace de Barboși (I)</i>	103
VIORIEL BUTNARIU, <i>Les monnaies romaines postauréliennes dans les territoires carpato-danubiano-pontiques (les années 275—491) I. La période 275—324</i>	113
DAN GH. TEODOR, <i>L'établissement du haut féodalisme de Epureni — Vaslui</i>	141
RODICA POPOVICI, <i>Archaeological Researches in the Mediaeval Rural Settlement Mălești (14th — 17th Centuries)</i>	169

NOTES

CORNELIA-MAGDA MANTU, <i>Découvertes archéologiques à Mălușteni (départ. de Vaslui)</i>	191
MARINA ROMANOVSKAJA, <i>Поселение Ульма. По охранным раскопкам 1960 г.</i>	207
OCTAVIAN LIVIU ȘOVAN, <i>Une tombe à médaillons romains en verre de la nécropole de Mihălășeni (départ. de Botoșani)</i>	227
RUXANDRA MAXIM-ALAIBA, <i>Deux tombes touraniennes tardives de Banca</i>	235

RECHERCHES INTERDISCIPLINAIRES

VALERIA DUMISTRĂCEL et CORNELIA-MAGDA MANTU, <i>Un système automatique de documentation en archéologie</i>	241
--	-----

- DAN BOTEZATU, PETRU CANTEMIR et GEORGETA MIU, *Anthropological Observations Regarding the Human Osteological Material of Trifești Dating from the Early Feudal Period (13th—14th Centuries A.D.)* 247
- SERGIU HAIMOVICI et ION COJOCARU, *L'étude des restes paléofauniques provenus de quelques établissements féodaux ruraux de la Moldavie* 259

COMPTES RENDUS

- DAN MONAH, ȘTEFAN CUCOȘ, *Așezările culturii Cucuteni din România*, Editura Junimea, Iași, 1985, 198 p., 4 cartes, 16 planches (*Vasile Chirica*) 267
- WITOLD HENSEL, SARUNAS MILISAUSKAS, *Excavations of Neolithic and Early Bronze Age Sites in South-Eastern Poland*, Narodowy Instytut Ōssolinskich Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, 1985, Warszawa, 117 p. (*Cornelia-Magda Mantu*) 268
- * * * *Encolit SSSR*, Izdatel'stvo „Nauka”, Moskva, 1982, 360 p. + 6 pl. en couleur (dans le texte) (*Alexandru Andronic et Nicolae Ursulescu*) 269
- IVAN PAVLU, MARIE ZÁPOTOCKÁ, *Bylany*, Katalog, Secke A, dil. 1, Aú, ŌSAV, Praha, 1983, 293 p., 2 cartes (*Cornelia-Magda Mantu*) 271
- * * * *Pamiętnik Muzeum Miedzi*, Okregowe Muzeum Miedzi w Legnicy, Wydawnictwa towarzystwa przyaciól nauk w Legnicy, tom I, Legnica, 1982, 271 p. (*Mircea Petrescu-Dîmbovița*) 272
- TIBERIU BADER, *Die Fibeln in Rumänien*, Prähistorische Bronzefunde, Abt. XIV, Bd. 6), C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München, 1983, VIII + 144 p. + 62 pl. (*Attila László*) 273
- TIBOR KEMENCZEI, *Die Spätbronzezeit Nordostungarns*. Mit 220 Tafeln und 30 Abbildungen, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1984, 208 p. (*Archaeologia Hungarica, Series Nova, LI*) (*Attila László*) 274
- * * * *Vestigiile rupestre din Munții Buzăului*, Arhivele Statului Buzău, Buzău, 1980, 86 p. (*Cornelia-Magda Mantu*) 276
- * * * *Revue Numismatique*, VI' série, tome XXVI, 1984, 315 p. et 16 pl. (*Dumitru Ionitã*) 277
- WOLFGANG LESCHHORN, „Gründer der Stadt”. *Studien zu einem politisch-religiösen Phänomen der griechischen Geschichte*, Palingenesia, XX, Franz Steiner Verlag Wiesbaden GMBH, Stuttgart, 1984 (*Virgil Mihăilescu-Bîrliba*) 279
- MICHAEL H. CRAWFORD, *Coinage & Money under the Roman Republic. Italy & the Mediterranean Economy*, Methuen & Co Ltd., London, 1985, XXV + 355 p. (*Virgil Mihăilescu-Bîrliba*) 279
- A. A. NUDEL'MAN, *Očerki istorij monetnogo obrašćenja v Dnestrovsko Prutskom regione*, „Știința”, Chișinău, 1985, 182 p. (*Virgil Mihăilescu-Bîrliba*) 281
- DAN GH. TEODOR : *Civilizația romanică la est de Carpați în secolele V—VII e.n. Așezarea de la Botoșana-Suceava*, Éd. Academiei R. S. România, București, 1984, 78 p. + 49 pl. et *Continuitatea populației autohtone la est de Carpați. Așezările din secolele VI—XI e.n. de la Dodești—Vaslui*, Éd. Junimea, Iași, 1984, 148 p. (*Ioan Mitrea*) 282

LA VIE SCIENTIFIQUE

- VASILE CHIRICA, *Le colloque international „L'Aurignacien et le gravettien (le Périgordien) dans leur cadre écologique”*, Kraków et Nitra, 15—21 septembre 1980 285

MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, <i>La réunion du Conseil Permanent de l'Union Internationale de Sciences Pré- et Protohistoriques (Bucarest, 3—6 septembre 1984)</i>	286
ION IONIȚĂ, <i>Le symposium international d'archéologie de Biata Błota (Pommeranie)</i>	287
MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, <i>La session scientifique avec le thème: „La civilisation Cucuteni en contexte européen“ (Iasi, 24—28 septembre 1984)</i>	288
VIRGIL MIHĂILESCU-BÎRLIBA, <i>Stage de documentation en RF d'Allemagne (1985)</i>	290
VICTOR SPINEI, <i>Voyage de documentation scientifique en RD d'Allemagne (1985)</i>	291
DAN GH. TEODOR, <i>Le cinquième Congrès International d'Archéologie Slave — Kiev 18—26 septembre 1985</i>	292
ION IONIȚĂ, <i>Un nouveau voyage d'études en RF d'Allemagne</i>	293
MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA, <i>Les principaux problèmes d'histoire ancienne et d'archéologie au XVIe Congrès International de Sciences Historiques de Stuttgart (août 1985)</i>	293
VASILE CHIRICA, <i>Le colloque „La genèse et l'évolution des cultures paléolithiques sur le territoire de la Roumanie“</i>	295
CORNELIA-MAGDA MANTU, <i>Le symposium „Méthodes modernes de datation en archéologie“ de Nové Vozokany</i>	296

C H R O N I Q U E

<i>Le professeur Mircea Petrescu — Dîmbovița à son 70e anniversaire (Dan Gh. Teodor)</i>	301
---	-----

O B I T U A R I A

IUDITA WINKLER	303
AUREL BUZILĂ	306

<i>SOMMAIRE DES TOMES I—X (Valeria Dumistrăcel)</i>	309
<i>LISTE DES ABRÉVIATIONS</i>	315